

Informatienota

Onderwerp

Financiële effecten meicirculaire 2025

Datum

19 juni 2025

Zaaknummer

018475707

Aan

Gemeenteraad

Van

College van burgemeester en wethouders

Informatienota

Op 28 mei ontvingen wij de Meicirculaire 2025 van het gemeentefonds gebaseerd op de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk, waarbij wij op 11 juni gecorrigeerde informatie ontvingen. Deze circulaire bevat informatie over de demping van de terugval in het gemeentefonds, de ontvangen gelden in het kader van de jeugdzorg en de actualisatie van het volume accres en het LPO accres (loon- en prijsontwikkelingen) gebaseerd op de actuele raming van het Centraal Planbureau (CPB; CEP 2025).

Ook heeft u onlangs de richtlijnen vanuit de provincie voor de Begroting 2026 ontvangen. Met deze informatienota geven wij u inzicht in de financiële gevolgen van de meicirculaire en de richtlijnen voor onze gemeente in het algemeen en specifiek voor de Kadernota 2026.

Inleiding

Medio mei 2025 heeft u de kadernota 2026 ontvangen. Hierin worden keuzes voorgelegd voor het opstellen van de begroting 2026-2029, waarbij een structureel sluitend financieel beeld wordt bereikt. In de kadernota hebben wij aangegeven dat we met de gevolgen van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk die vastgelegd zijn in de Meicirculaire 2025 nog geen rekening hebben gehouden.

Gezien de verschijningsdatum van de Meicirculaire is het binnen de gemeente Urk gebruikelijk dat de financiële vertaling voor de gemeente apart via een informatienota aan u wordt toegestuurd. Deze informatie wordt u toegezonden zodat u zich een volledig oordeel kunt vormen over de voorgestelde kadernota. Met het verschijnen van de Meicirculaire 2025 geven wij nader invulling aan dit goede gebruik.

De kadernota, aangevuld met de informatie vanuit de Meicirculaire bieden uw raad de mogelijkheid om te debatteren over het complete financieel beeld voor de periode 2026 tot en met 2029. De kadernota is de opmaat naar de programmabegroting 2026-2029 die uw gemeenteraad in het najaar zal bespreken.

Een bijzondere post betreft de ingeboekte vermindering van de bijdrage op gemeenschappelijke regelingen. De provincie heeft in haar begrotingsaanschrijving aangegeven dat dit slechts wordt toegestaan wanneer het algemeen bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling daar toestemming voor geeft. Ofschoon aanpassing van het financieel beeld bij de kadernota niet noodzakelijk is, zal binnen het begrotingsproces hieromtrent meer duidelijkheid moeten worden verschaft.

Conclusie

De meicirculaire 2025 biedt voor de jaren 2025, 2026 en 2027 een positief beeld. Voor de jaren 2028 en 2029 levert de meicirculaire een negatief beeld op.

Wat betekent dit voor de meerjarenbegroting 2025-2029?

Bij de kadernota 2026 is een verwacht financieel beeld gepresenteerd. De nieuwe informatie uit de meicirculaire aangevuld met het verwerken budgetreserveringen voor de hervormingsagenda jeugdhulp, aangevuld met de voorlopige aanpassingen van de bezuiniging op gemeenschappelijke regelingen leidt tot een nieuw financieel beeld. In onderstaand overzicht is het financiële beeld geschetst.

Meerjarenbegroting 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo na Kadernota	814.000	-1.023.000	145.000	407.000	716.000
Gevolgen meicirculaire	662.000	999.000	54.000	-380.000	-1.229.000
Correctie Bijdragenvermindering gemeenschappelijke regelingen		-249.000	-247.000	-248.000	-248.000
Inzet stelpost besparingsverlies jeugdzorg		606.000	624.000	629.000	633.000
Begrotingssaldo na meicirculaire	1.476.000	333.000	576.000	408.000	-128.000

De nieuwe financiële ontwikkelingen leiden tot een veranderd financieel beeld zoals in de Kadernota 2026 is gepresenteerd. De jaren 2026 tot en met 2028 worden hierdoor positief en het jaar 2029 (licht) negatief. Indien de bijdragevermindering op de gemeenschappelijke regelingen niet kan worden bereikt, vervalt het meerjarig structureel sluitende financiële beeld in 2029, echter aangezien het jaar 2026 positief wordt, valt het vanuit het oogpunt van het toezicht door de provincie binnen de begrotingsregels.

Ontwikkelingen Meicirculaire op hoofdlijnen

Meicirculaire

De meicirculaire laat ten opzichte van de kadernota in het algemeen een positief beeld zien.

Uiteindelijk leidt de meicirculaire tot een positief begrotingssaldo over de jaren 2025, 2026 en 2027 en een negatief saldo voor de jaren 2028 en 2029.

Meerjarenbegroting 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Totale Algemene Uitkering	42.054.000	43.085.000	44.357.000	44.686.000	46.379.000
Geraamd in begroting	40.883.000	39.914.000	41.347.000	42.801.000	43.969.000
Saldo	1.171.000	3.171.000	3.010.000	1.885.000	2.410.000
Loonmutatie CEP	-	-	-327.000	-542.000	-1.043.000
Prijsmutatie CEP	-	-645.000	-1.223.000	-1.723.000	-2.596.000
Netto saldo	1.171.000	2.526.000	1.460.000	-380.000	-1.229.000
Te oormerken gelden voor invoering Hervormingsagenda	-509.000	-1.527.000	-1.406.000	-	-
Gevolgen begrotingssaldo	662.000	999.000	54.000	-380.000	-1.229.000

In bovenstaand overzicht is weergegeven op welke wijze de te verwachte meeropbrengst een resultaat oplevert voor het begrotingssaldo. Wij verwachten in het jaar 2025, 2026 en 2027 een positieve ontwikkeling. In de jaren 2028 en 2029 ontstaat een negatieve bijstelling.

Begrotingscirculaire provincie

Naast het effect van de meicirculaire dienen wij rekening te houden met de Begrotingscirculaire 2026 die vanuit de provincies is aangereikt. Hierin is aangegeven dat het niet wordt toegestaan om bezuinigingen in te boeken op gemeenschappelijke regelingen die niet door het algemeen bestuur van de bewuste gemeenschappelijke regeling zijn geaccordeerd. Dit betekent dat wij hiervoor ons

financiële beeld ten opzichte van de Kadernota 2026, binnen het begrotingsproces, moeten aanpassen.

Stelpost jeugdzorg

Bij de septembercircularisatie 2024 hebben wij in het kader van besparingsverlies jeugdzorg extra geld ontvangen vanuit het Rijk. Het Rijk had geld uit het Gemeentefonds genomen omdat als gevolg van nieuwe landelijke maatregelen de kosten van de jeugdzorg zouden dalen. Dit is niet verder geconcretiseerd. Gemeente Urk had de budgetten hiervoor nog niet verlaagd. De wederom toegekende budgetten zijn als een stelpost in onze begroting opgenomen. Deze stelpost is niet meer noodzakelijk voor het doel waarvoor hij is opgevoerd. Hierdoor kan hij in het financieel beeld kan vrijvallen. Dit heeft voor de alle jaren een positief effect op de Kadernota 2026.

Meerjarenbegroting 2025-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo na Kadernota	814.000	-1.023.000	145.000	407.000	716.000
Gevolgen meicircularisatie	662.000	999.000	54.000	-380.000	-1.229.000
Correctie Bijdragenvermindering gemeenschappelijke regelingen		-249.000	-247.000	-248.000	-248.000
Inzet stelpost besparingsverlies jeugdzorg		606.000	624.000	629.000	633.000
Begrotingssaldo na meicircularisatie	1.476.000	333.000	576.000	408.000	-128.000

Verwerken gevolgen van de meicircularisatie 2025

Wij verwerken deze informatie in een aantal planning & controlproducten. De begrotingsaanpassing voor het jaar 2025 verwerken wij bij de Tussenrapportage 2025 en de financiële effecten van het meerjarig karakter worden verwerkt binnen de Begroting 2026.

Indien uit nadere informatie blijkt dat aanpassing van het financieel beeld noodzakelijk is, zullen wij aanvullende maatregelen binnen het begrotingsproces overwegen.

In bijlage 1 treft u een nadere toelichting op de financiële ontwikkelingen van de meicircularisatie.

Bijlage 1

Toelichting op de voornaamste wijzigingen vanuit de meicirculaire

De belangrijkste wijzigingen die in de meicirculaire verwerkt zijn betreffen:

1. BTW-compensatiefonds;
2. Loon- en prijsbijtelling;
3. Extra middelen gemeenten en jeugd;
4. Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo;
5. Bezuinigingen bij verbonden partijen.

1. BTW-compensatiefonds

Het BTW-Compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Dit plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding volgt een uitname. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire van het volgende jaar volgt dan de afrekening.

Gemeenten zijn in 2024 € 332 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2024 werd al een voorschot van € 447 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening BCF bedraagt hierdoor € 115 miljoen minder en dit bedrag wordt in 2025 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds. Voor de gemeente Urk betekent dit een nadeel van € 120.000.

In de begroting 2026 mag een structurele stelpost ter grootte van de ruimte onder het plafond van het jaar 2024 worden opgenomen (€ 332 miljoen). De provinciaal toezichthouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting. Het positieve gevolg voor de gemeente Urk hiervan is in 2026 € 350.000, in 2027 € 350.000, in 2028 € 341.000 en in 2029 € 343.000. Wij houden hiermee rekening in het financieel beeld.

2. Loon- en prijsbijtelling

Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp) volgt. Het accres is gesplitst in een volume- en een nominaal deel (LPO), waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres.

Het volume accres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp.

In de meicirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2025 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB; CEP25). Hierdoor is het volume accres vanaf 2026 voor alle jaren net iets hoger dan in de decembercirculaire 2024. De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp (pbbp) van het lopende jaar. Met name voor 2025 is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld. Voor de jaren daarna zijn de bijstellingen beperkt. De vergoeding voor de indexatie van de budgetten in totaal is niet toereikend voor de verwachte stijgingen.

Per saldo betekent dit een verandering van het financieel beeld van € 2,5 miljoen positief in 2026 aflopend tot een tekort van € 1.229.000 in 2029.

3. Extra middelen gemeenten en jeugd

Tabel 1 mutaties Jeugdzorg

Mutaties Jeugd	2025	2026	2027	2028	2029	2030
- Damping terugval GF 2026		400	422	412	414	424
- Hervormingsagenda Jeugd, Aanvullende Post		356	274	313	342	342
- Tekorten voor rekening rijk	414	414	414	414	414	414
- Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		498	447			
- Eigen bijdrage Jeugdzorg				-260	-260	-260
- Sturen op trajectduur Jeugdzorg				-68	-68	-68
- Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-507	-507	-507

Zoals ook in de kadernota aangegeven zijn door het Rijk bij de Voorjaarsnota verschillende budgetten beschikbaar gesteld voor de jeugdhulp. In bovenstaand overzicht zijn de onderwerpen schematisch weergegeven. De genoemde bedragen zijn opgenomen in miljoenen euro's. In onderstaand overzicht is de financiële vertaling van de onderwerpen voor de gemeente Urk weergegeven. Wij reserveren de ontvangen gelden in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd, de tekorten voor rekening Rijk voor het sociaal domein.

Mutaties Jeugd gemeente Urk	2025	2026	2027	2028	2029
Damping terugval GF 2026	-	488.000	530.000	533.000	550.000
Hervormingsagenda Jeugd, Aanvullende Post	-	407.000	315.000	373.000	418.000
Tekorten voor rekening Rijk	509.000	512.000	528.000	543.000	558.000
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda	-	608.000	563.000	-	-
Eigen bijdrage jeugdzorg	-	-	-	-313.000	-322.000
Sturen op trajectduur jeugdzorg	-	-	-	-82.000	-84.000
Indexeren opbrengst Hervormingsagenda	-	-	-	-610.000	-627.000
Budgetten voor invoering Hervormingsagenda	-509.000	-1.527.000	-1.406.000		
Saldo effecten Jeugd	-	488.000	530.000	444.000	493.000

Damping terugval gemeentefonds

Het Rijk had bij de Voorjaarsnota aangekondigd dat ze het ravijn wat gaan dempen. In de meicirculaire beschouwt het Rijk de damping van het zogenoemde "ravijnjaar" als onderdeel van het cluster Jeugdzorg. Voor de gemeente Urk betekent dit vanaf 2026 een toename van ca. € 488.000 oplopend tot € 550.000 in 2029.

Hervormingsagenda Jeugd, Aanvullende Post (AP)

Van de Hervormingsagenda Jeugd is al langer sprake. Het Rijk heeft al middelen gereserveerd hiervoor. Dit was echter in de rijksbegroting opgenomen, maar nog niet doorvertaald naar het gemeentefonds. Het Rijk voegt nu de geparkeerde middelen aan het gemeentefonds toe. Het gaat om een bedrag van € 356 miljoen in 2026 variërend tot € 342 miljoen in 2029.

Eigen bijdrage jeugdzorg / sturen op trajectduur jeugdzorg / indexering opbrengst hervormingsagenda

Voor de jaren 2028 en verder versterkt het (voormalige) kabinet Schoof de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda en worden aanvullende maatregelen uitgewerkt. Vanaf 2028 wordt hiervoor € 835 miljoen uit het gemeentefonds genomen. Het betreft in te voeren maatregelen eigen bijdrage Jeugdzorg (€ 260 miljoen), sturen op trajectduur jeugdzorg (€ 68 miljoen) en indexering opbrengst van de hervormingsagenda jeugd (€ 507 miljoen).

De provincie staat gemeenten toe de posten eigen bijdrage jeugdzorg en sturen op trajectduur jeugdzorg voor de jaren 2028 en 2029 budgettair neutraal opnemen. De post indexering opbrengst hervormingsagenda jeugdzorg moet in de begroting worden opgenomen. Het Rijk stelt dat de Hervormingsagenda Jeugd een flinke besparingsopgave is op de jeugdlasten. De besparingsopgave is op basis van prijs en volume 2019 ingeboekt. Omdat prijspeil 2019 is gehanteerd wordt op basis van indexatie een hogere besparing ingeboekt. Dit is voor het eerst dat het Rijk deze systematiek toepast en wordt in het land gezien als een bijzondere besparingsmaatregel. Voor de gemeente Urk geldt dat er in 2028 € 610.000 en vanaf 2029 € 627.000 wordt gekort op het gemeentefonds.

Tekort op jeugdzorg in 2023 en 2024

De verwachting was dat het kabinet in augustus een besluit zou nemen over de verdeling van het tekort op jeugdzorg in 2023 en 2024 tussen Rijk en gemeenten. Eventuele compensatie zou worden verwerkt in de septembercirculaire 2025. Gezien de val van het kabinet is besluitvorming onzeker.

Budgetten in het kader Hervormingsagenda

De ontvangen of toegezegde gelden in het kader van de “Hervormingsagenda Jeugd”, “de tekorten voor rekening Rijk” en het “groeipad maatregelen Hervormingsagenda” voegen wij toe aan het sociaal domein. Deze budgetten zijn bestemd voor preventie, versteviging sociale basis en het stevige lokale team.

4. Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage wordt uitgesteld tot 1 januari 2027. De geplande uitname uit het gemeentefonds van € 225 miljoen in 2026 wordt daardoor in de meicirculaire 2025 teruggedraaid en gaat nu pas in vanaf 2027. Dit is een budgettair neutraal effect.

5. Bezuinigingen bij verbonden partijen

Onlangs ontving u de begrotingsbrief 2026 van onze toezichthouder Provincie Flevoland (zie ingekomen stukken raad). Hierin zijn aanvullende richtlijnen gegeven op welke wijze moet worden omgegaan met betrekking tot budgetten voor gemeenschappelijke regelingen. De begroting van een Gemeenschappelijke Regeling (GR), zoals deze door het Algemeen Bestuur is vastgesteld, is voor het toezicht leidend. Dit betekent dat geen taakstellingen voor de GR mogen opnemen in de begroting of meerjarenraming als het Algemeen Bestuur hier (nog) geen besluit over heeft genomen.

In de kadernota is hiervoor echter wel een bezuinigingspost opgenomen. Richting begroting 2026 corrigeren wij de bijdragevermindering zoals die in de Kadernota is opgenomen. Dit heeft een negatief effect op het begrotingssaldo van rond de € 248.000 in de jaren 2026 tot en met 2029. In het getoonde financieel beeld is deze aanpassing reeds meegenomen.